

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו בסעודה שלישית פרשת תזריע (החודש) תשפ"ב לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויען - גליון אלף רפ"ו

ויפח באפיו נשמת חיים, ומאן דנפח מתוכיה נפח. ויש לכל נפש אלקות שלשה לבושים, שהם מחשבה דבור ומעשה של תרי"ג מצות התורה, שכשהאדם מקיים במעשה כל מצות מעשיות, ובדיבור הוא עוסק בפירוש כל תרי"ג מצות והלכותיהן, ובמחשבה הוא משיג כל מה שאפשר לו להשיג בפרד"ס התורה, הרי אברי נפשו מלובשים במצות התורה וכו', וגבהה וגדלה מעלתם לאין קץ וסוף על מעלת נפש רוח ונשמה עצמן, כי אורייתא וקוב"ה כולא חד (וזה"ק ח"א כד.), ומתלבש כביכול בהקב"ה עצמו ע"ש.

ובאור החיים הק' כתוב לפרש, ויקחו להם איש' שה לבית אבות שה לבית (שמות יב-ג), כי בהיות שזו מצוה הראשונה, הודיעם השגת המצוה (שמשיגים בקיומה), כי בעשותה ישרה עליו ה' שכינתו בסוד (דברים כח-ז) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך, גם אמרו כי תיבת מצוה"ה יש בה שם הוי"ה, חצי בא"ת ב"ש וחצי בפשוט (תיקוני זוהר עג.), והוא אומרו ויקחו להם איש, פירוש על דרך אומרם ז"ל (סוטה מב:) אין איש אלא הקדוש ברוך הוא, כי במצוה זו יקחו להם לקיחה גדולה ועצומה, והוא איש שהוא אלקינו מלכנו ע"כ.

וזהבני יששכר בהקדמת ספרו דרך פקודיך (סוף הקדמה ט) כתב, שספרו מיוסד לדבר בכל מצוה ומצוה הדבר המצטרך לה על פי התורה, אופני המחשבה דבור ומעשה שבכל מצוה וכו' ע"ש. ובבני יששכר (סיון א-ח) כתב דלכך ניתנה תורה בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים (שמות יט-א), ויהיב לן אוריין תליתאי וכו' (שבת פח.), להורות על שלשה חלקי התורה של מחשבה דבור ומעשה ע"ש.

ולא עוד אלא שכל מצוה שישנה בתורה יכולה להתקיים גם באחד משלשה הלבושים הללו, ולא רק כאשר

אשה כי תזריע וילדה זכר וגו'. במדרש (ויק"ר יד-ב) הדא הוא דכתיב (איוב לו-ב) אשא דעי למרחוק ולפועלי אתן צדק, אמר רבי נתן מחשבין לשמו של אברהם אבינו אותו שבא מרחוק, הדא הוא דכתיב (בראשית כב-ג) וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחוק ע"כ. וצריך ביאור הכוונה בדרש זה, ומהו הקשר לפרשתנו.

קרינו היום בפרשת החודש, דברו אל כל עדת ישראל לאמור, בעשור לחודש הזה ויקחו להם איש שה לבית אבות שה לבית (שמות יב-ג). וברש"י דברו היום בראש חודש שיקחנהו בעשור לחודש וכו'. פסח מצרים מקחו מבעשור ולא פסח דורות (פסחים צו). ע"כ. ויש להבין למה בא הדיבור למשה ולאהרן בראש חודש על מצוה שזמנה רק בעשור לחודש, ולא עוד אלא שנצטוו למסרם גם לישראל עוד בו ביום. וברש"י (יב-ד) ומפני מה הקדים לקיחתו לשחיטתו ארבעה ימים מה שלא צוה כן בפסח דורות, היה רבי מתיא בן חרש אומר, הרי הוא אומר (יחזקאל טו-ח) ואעבור עליך ואראך והנה עתך עת דודים, הגיעה שבועה שנשבעתי לאברהם שאגאל את בניו, ולא היו בידם מצות להתעסק בהם כדי שיגאלו, שנאמר (שם) ואת ערום ועריה, ונתן להם שתי מצות דם פסח ודם מילה, שמלו באותו הלילה ע"כ. ולכאורה אכתי צריך ביאור איך מתורץ בזה מה שהוצרכו להקדים לקיחתו ארבעה ימים קודם הזמן.

*

ומתחלה נקדים לבאר הכתוב (תהלים סב-יב) אחת דבר אלקים, שתיים זו שמעתי, כי עוז לאלקים, ולך ה' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו. ולפי פשוטו לא מובן כראוי כוונת הכתוב בזה. ונראה דהנה מבואר בלקוטי אמרים להתניא (פרק ד), כי מעלת נפש ישראל עצומה מאד, שהיא חלק אלוה-ה ממעל ממש, כמו שכתוב (בראשית ב-ז)

ומצינו כיוצא בזה בגמרא (סוטה יד.) דרש רבי שמלאי מפני מה נתאווה משה רבינו ליכנס לארץ ישראל, וכי לאכול מפריה הוא צריך או לשבוע מטובה הוא צריך, אלא כך אמר משה, הרבה מצות נצטוו ישראל ואין מתקיימין אלא בארץ ישראל, אכנס אני לארץ כדי שיתקיימו כולן על ידי. אמר לו הקדוש ברוך הוא כלום אתה מבקש אלא לקבל שכר, מעלה אני עליך כאילו עשיתם ע"כ.

*

ובאמת יש מצד אחד מעליותא בקיום המצוה על ידי דיבור ומחשבה, יותר מעשיית מעשה המצוה בפועל. כי רוב המצות אי אפשר לאדם לקיימם רק בחפץ מיוחד או מקום מיוחד או זמן מיוחד. ולדוגמא הקרבת קרבן בפועל צריך להיות לו בהמה, ולהביאו למקום המקדש, ומצותו ביום ולא בלילה, אבל כאשר מקיים ונשלמה פרים שפתינו, ולומד תורת העולה, הוא יושב בביתו בחוץ לארץ ועוסק בתורה בלילה, ונחשב לו כאילו הביא קרבן במקדש ביום להקריבו. ובערבי נחל (פ' צו) כתב לפרש בזה הכתוב (ו-ב) זאת תורת העולה, העוסק בתורת עולה, היא העולה על מוקדה, התורה עולה למעלה יותר מהעבודה הנעשית על מוקדה על המזבח, לענין כל הלילה, שאינו זמן עבודה, והעוסק בתורה בלילה נחשב לעבודה כשרה ע"כ.

ובספר תפארת שלמה (ליקוטים דרוש למתן תורה) כתוב, דאם תוקעין שופר בכל השנה או נטילת לולב או סוכה בשאר ימות השנה, אינו נחשב לכלום, ואדרבה עובר על כל תוסיף אם נתכוון למצוה, מה שאין כן בלימוד, אם לומד הלכות פסח ושופר ולולב, בכל זמן שלומד נחשב לו קיום מצוה, כאילו היה תוקע בראש השנה או נטל אתרוג בסוכות ואוכל מצה בפסח, שהתורה היא למעלה מן הזמן ע"ש. וכמו כן היא במחשבה טובה שהקב"ה מצרפה למעשה, יוכל לקיים כל התרי"ג מצות בכל עת ובכל שעה, בהשתוקקותו ורעותא דלבא. ובוה יש מעלה מיוחדת ללמוד תורתן של מצות שאינן נוהגות בזמן הזה, כי שאר המצות יוכל לקיימם בחייו בפועל, לא כן מצות הללו, עיקר קיומן היא רק במה שעוסק בתורתן שנחשב לו כאילו קיימם על ידי זה בפועל.

*

וייש לומר עוד, דאיתא בגמרא (עירובין יג.) דנחלקו בית שמאי ובית הלל, הללו אומרים נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, והללו אומרים נוח לו לאדם שנברא וכו', נמנו וגמרו נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, עכשיו שנברא ימשמש במעשיו וכו'. ופירש במהרש"א (מכות כג.) דנמנו רצה לומר שבאו למנין המצות, שהלאוין הם יותר מהעשין, כי העשין רמ"ח והלאוין שס"ה, ועל כן הסכימו וגמרו שיותר טוב היה לו שלא נברא, כי הוא קרוב להפסד מחמת הלאוין שהם רבים ע"ש.

עושה המצוה בפועל מתקיימת המצוה, אלא גם כאשר נאנס ואין בידו לקיימו בפועל, יוכל לקיימה בדיבור או במחשבה, וכמו שאמרו חז"ל (מנחות קי.) זאת תורת החטאת (ויקרא ו-יח), כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת ע"ש. והיינו שבלימוד ההלכה של מצוה נחשב לו כאילו קיים המצוה בפועל. וכמו כן מצינו לגבי מחשבה, כמו שאמרו (קידושין מ.) מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה וכו', ואפילו חשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה ע"ש. הרי דכל מצוה יכולה להתקיימת גם בדיבור או במחשבה לחודיה.

ובנועם מגדים (בפתיחת הספר) כתוב דיש ללמוד גודל כח מעלת הדיבור והמחשבה שיהא נחשב כמעשה, מבריאת שמים וארץ, דאיתא בגמרא (שבת קיט:) מנין שהדיבור כמעשה, שנאמר (תהלים לג-) בדבר ה' שמים נעשו, הרי כי אנו למדין חשיבות הדיבור שהוא מוצא שפתינו מראותינו כח דיבורו של הקב"ה איך הוא עושה חיל ממעשה רב. ונלפי מה שנתבאר לעיל כי הרוח ממללא של האדם, הוא רוח מחלק אלוה-ממעל ממש, אם כן הדיבור של האדם יש בו מכח דיבור האלקים שהיא כמעשה]. והנה מתוך זה צא ולמד גם זהירות המחשבה, דהנה המפרשים ז"ל הקשו על מאמרם (בר' ג-ח) למה נאמר ביום ראשון יום אחד (א-ה), מלמד שהקב"ה יחיד בעולמו, שלא נבראו המלאכים עד יום שני (הובא ברש"י ז"ל), הלא אמרו במסכת חגיגה (יד.) כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה נברא מלאך, שנאמר (תהלים שם) וברוח פיו כל צבאם, וידוע דבראשית נמי מאמר הוא (ראש השנה לב.), אם כן מיד שיצא דיבור מפי הקב"ה נבראים ביום הראשון מלאכים. ותירצו ז"ל דבראשית אינו מאמר ממש, אבל הוא נחשב למאמר, והא ראייה שלא נאמר בו אמירה, רק במחשבה נבראו שמים וארץ, וזו בראשית, דהיינו המחשבה שהיא ראשית לדיבור, נבראו שמים וארץ עיי"ש. ומעתה הנה ברור לפניך חשיבות המחשבה, כאשר למדנו זהירות הדיבור מבריאת העולם בדיבור, כמו כן יובן זהירות המחשבה ממעשה שמים וארץ שנבראו במחשבה. והנה מבואר בעליל דשורת הדין דמחשבה כמעשה ע"כ.

וזהו שאמר הכתוב, 'אחת דבר אלקים', בפסוקי התורה אנו רואים רק אופן אחת שדיבר אלקים בקיום המצות, והוא שיש לעשותם בפועל כאשר הם באים לפנינו לקיימם, אבל 'שתים זו שמעתי', שיש עוד שתי אופנים לקיימם, והוא בדיבור ובמחשבה, 'כי עזו לאלקים', שכן אנו רואים זאת בעוזו של הקב"ה בבריאת שמים וארץ, שבדבר ה' ובמחשבתו נבראו שמים וארץ. ולך ה' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו, שגם אם מקיים האדם מצות התורה בלי מעשה, אלא בדיבור ובמחשבה, חסד ה' עליו לשלם לו כאילו עשהו בפועל.

וכתוב בתורת משה (פ' בראשית כא.), דכיון דמחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, מה שאין כן מחשבה רעה, אם כן בכל מצוה שאדם עושה יש בו מחשבה טובה הקודמת למעשה, אם כן בכל עשיית מצוה יש ב' מצוות, והוי תצ"ו מצות עשה, והם רבים על הלא תעשה, שבהם מחשבה רעה אינה מצטרפת למעשה. אלא שנמנו אז וראו שאין הדור זכאי, ורוב העושים המצות אינם עושים בכל מחשבתם הטובה, ולא נשאר בידם כי אם המעשה בלי מחשבה, ולכך גמרו שטוב לו שלא נברא, כי באופן זה הלא תעשה יתרים ע"כ.

ולפי מה שנתבאר, הרי חוץ ממעשה המצוה, המחשבה וגם הדיבור נחשבת לו למצוה, הרי בכל מעשה של מצוה יש בו קיום המצוה שלשה פעמים, כאשר עולה במחשבתו לעשותו ומשתוקק לקיימה, ושוב כשלומד הלכותיה איך לעשותה, ושוב מעשה המצוה עצמה, אם כן יש תשמ"ד מצות עשין (שלשה פעמים רמ"ח), והלא תעשה הם רק שס"ה, ושפיר נברא האדם, כי קרוב הוא לשכר יותר מלהפסד. ולכן עכשיו שנברא ימשמש במעשיו, לקיימם גם במחשבה ובדיבור, ואז יהא נוח לו שנברא.

ואם כן מעצם בריאת האדם, שנאמר בו וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד (בראשית א-לא), על כרחך שכל מצוה מתקיימת באופן משולש, שהמחשבה מצרפה למעשה, והדיבור הוי כמעשה, ושוב המעשה עצמה. וזהו שאמר 'אחת דבר אלקים שתיים זו שמעתי, שיש לקיימם בשלשה אופנים, לא רק במעשה אלא גם בדבור ומחשבה, ו'לך ה' חסד כי אתה תשלם לאיש שכר על כל אחד מהשלשה הפרטים, 'כמעשהו', כמו שעשית את האיש שנאמר טוב בבריאתו, כי העשין יתרון על הלאוין, משום שכל מצות עשה משולשת היא. הרי מזה גודל חשיבות כל מצוה, שמשתלמת הן על המחשבה, והן על הדיבור, והן על המעשה.

*

ובזה נבוא אל הכתוב, אשא דעי למרחוק ולפועלי אתן צדק, דהנה ה' אמר לאברהם, לא יקרא עוד את שמך אברם והיה שמך אברהם (בראשית יז-ה). ובגמרא (נדרים לב:) שהמליכו על רמ"ח אבריו כמספר אברהם ע"ש. ויש לומר עוד, דאמרו (יומא כח:) קיים אברהם אבינו כל התורה כולה שנאמר (בראשית כו-ה) עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמור משמרת חקותי ותורת ע"ש. וכיון שקיים אברהם כל הרמ"ח מצות עשין, על כן נקרא שמו אברהם, עולה רמ"ח, כנגד כל מצות התורה. ומעתה כאשר אנו מחשבין לשמו של 'אברהם', שיש רמ"ח עשין, וכנגד זה יש שס"ה לא תעשה, הרי נוח יותר שלא נברא, ויש קושיא לאלקינו

למה ברא את האדם. אבל באמת זה אינו, כי מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, ויש בכל מצוה שכר כפול, הן על המעשה והן על המחשבה, ובעבירה ליכא עונש רק על המעשה לבד. ועל כן 'אשא דעי למרחוק', לעשות כל מצוה גם במחשבה ורעותא דלבא, וכאשר מחשבין אנו לשמו של אברהם, הרי רמ"ח עשין הללו כפולין המה, ואם כן העשין יתירין יותר על הלאוין, ולכן 'לפועלי אתן צדק', שנוח לו שנברא.

ומעתה מובן שפיר מה שהקדים ה' לצוות על הפסח והלכותיה מראש חודש, ולקייחתו היתה רק מבעשור, כי בהיות שהיו ערום ועריה מן המצות, הקדים להודיעם מצות הפסח, שישתוקקו מאז מתי יבוא כבר אותו היום לקיימה, ומחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, ונחשב להם כאילו היו מקריבין יום יום את קרבנם. וכאשר בימים הללו ילמדו מצותיה בכל פרטיה, הרי העסק בתורתן נחשב להם גם כן כעשייתם, וממילא יהיו מלאים מצות. ולכן אחר שהודיעם משה רבינו בראש חודש מצוות הפסח, כתיב (יב-כה) וילכו ויעשו בני ישראל כאשר צוה ה' את משה ואהרן, וברש"י וכי כבר עשו, והלא מראש חודש נאמר להם, אלא מכיון שקבלו עליהם מעלה עליהם הכתוב כאילו עשו ע"כ. ולפי המתבאר הכוונה היא, כי מאז שקבלו על עצמם לקיים, היה מחשבתם ודיבורם בימים הללו במצוה זו, ומחשבה טובה מצרפה למעשה, והעוסק בתורתה הוי כאילו הקריבה, ומאז שהלכו מלפני משה, מעלה עליהם הכתוב כאילו עשאו כל הימים הללו.

*

ומסיים הכתוב 'כן עשו'. ונראה דהנה הכתוב אומר במכת חושך, ויהי חשך אפלה בכל ארץ מצרים וגו', ולכל בני ישראל היה אור במושבותם (י-כב). וברש"י ולמה הביא עליהם חשך, שהיו בישראל באותו הדור רשעים, ולא היו רוצים לצאת, ומתו בשלשת ימי אפלה, כדי שלא יראו מצרים במפלתם ויאמרו אף הן לוקין כמונו. ועוד שחפשו ישראל וראו את כליהם, וכשיצאו והיו שואלין מהן, והיו אומרים אין בידינו כלום, אומר לו אני ראיתיו בביתך ובמקום פלוני הוא (שמ"ר יד-ג) ע"כ. ולכאורה טעם השני צריך ביאור, שאין זה מן הנימוס ללכת בבית של אחרים, בשעה שאין הם רואים, למשש בכליהם לראות מה יש להם, ולא יעשה ה' נס לעשות מעשים שאינם מן הנימוס, ואין רוח הבריות נוחה הימנו.

ונראה דהנה בש"ך על התורה כתוב לבאר האור שהיה לישראל אז במושבותם, שלא היה אור של יום, אלא אור של עולם הבא, במושבותם קרי 'במושבת תם', שהוא עולם שכולו שבת, שהוא מזומן להם לישראל וכו'.

ואמרו (חגיגה יב) ראה הקדוש ברוך הוא שאין כדאי שישתמשו בו רשעים וגנוזו לצדיקים, ועכשיו רשעים אבדו שלא יכלו לסבול, אם כן כדאי הם ישראל להשתמש בו שהם כולם צדיקים, ולזה לא אמר ולכל בני ישראל 'האיר', אלא 'היה אור', שכבר היה בששת ימי בראשית וכו' ע"כ.

ח-ב). וברש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שינה ע"כ. וביאר בחנוכת התורה, דבכל העשיות בהבריאה כתיב ויהי כן, אבל בבריאת האור כתיב ויאמר אלקים יהי אור (בראשית א-א), ולא נאמר ויהי כן, מפני שגנוז לעתיד לבוא. ואיתא בספרי המקובלים דאהרן בכוונת המנורה האיר במקדש האור הגנוז, נמצא שלא שינה הכ"ן, דהוי כאילו נאמר גם במאורות ויהי כן, כמו בשאר הימים, וזהו ויעש כן אהרן דייקא, שלא שינה ע"כ.

והכוונה דאיתא בגמרא (שם) אור שברא הקב"ה ביום ראשון אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו, כיון שנסתכל הקב"ה בדור המבול ובדור הפלגה, וראה שמעשיהם מקולקלים, עמד וגנוז מהן, שנאמר (איוב לח-טו) וימנע מרשעים אורם, ולמי גנוז, לצדיקים לעתיד לבא, שנאמר (בראשית א-ד) וירא אלקים את האור כי טוב, ואין טוב אלא צדיק, שנאמר (ישעיה ג-י) אמרו צדיק כי טוב ע"כ. ואור הגנוז הלו האיר ה' אז לישראל במצרים, כי לא נהנו ממנו רק הצדיקים, שהרי רשעי ישראל מתו אז בשלשת ימי אפלה, ולמצריים היה חשך, ושפיר היו ישראל ראויין ליהנות ממנו. וכיון שבאור הגנוז יכולין לראות מסוף העולם ועד סופו, שפיר היו יכולין ישראל לראות מביתם כל החפצים שיש להמצריים בבתיהם. וכמו שכתבו התוס' (שבת כב: ד"ה וכן) שכל ארבעים שנה שהלכו בני ישראל במדבר לא הלכו אלא לאורו של מקום, והיה מאיר להם עמוד הענן, והיה מסתכל בטפיח ויודע מה בתוכו, בחבית ויודע מה בתוכה ע"ש.

ומענה גם בזמן שהיו ישראל עסוקים במצות הפסח, נתגלה להם האור הגנוז, ששימשה מיום ח' ניסן עד ערב פסח, וגם בליל פסח הוה נהיר האי ליליא כיומא דתקופת תמוז (וזה"ק פ' בא לח.). ולכן אמר הכתוב שכאשר ילכו ויעשו בני ישראל כאשר צוה ה' את משה ואת אהרן, כן עשו, תיקנו אז הויהי כן, שנאמר בבריאת האור.

*

ובזה יש ליתן טעם לשבח על מה שקורין את השבת לפני הפסח בשם 'שבת הגדול', ומבואר בטור (או"ח סימן תל) שהוא על שם הנס שנעשה להם בעשור לחודש בלקיחת פסח מצרים, שחל אז יום העשירי בחודש בשבת ע"ש. ונראה עוד דהכתוב אומר (בראשית ב-ג) ויברך אלקים את יום השביעי ויקדש אותו, ובמדרש (ב"ר יא-ב) רבי אליעזר אומר ברכו בנר, ובי היה המעשה, פעם אחת הדלקתי את הנר בלילי שבת, ובאתי ומצאתי אותו במוצאי שבת דלוק ולא חסר כלום. ברכו באור פניו של אדם, לא דומה אור פניו של אדם כל ימות השבת, כמו שהוא דומה בשבת ע"ש. אם כן בכל שבת יש ברכת השפעת האור בעולם. ובשבת ההוא במצרים היה להם גם אור הגנוז שנתגלה להם, שהיה אור במושבותם, ועל כן קראוה 'שבת הגדול', שהשפעת האור שיש בכל שבת, היתה גדולה ביתר שאת בשבת ההוא.

[שוב הראוני לשון המדרש (שמו"ר יד-ג) ולכל בני ישראל היה אור במושבותם, בארץ גושן לא נאמר אלא במושבותם, שכל מקום שהיה יהודי נכנס, היה אור נכנס ומאיר לו מה שבחביות ובתיבות ובמטמוניות, ועליהם נאמר (תהלים קיט-קה) נר לרגלי דברך ואור לנתיבתי ע"כ. והובא גם בש"ך שם].

והנה שבת הראשונה בעולם שימשה עדיין האור הגנוז, וכמו שאמרו (שם) אף על פי שנתקללו המאורות מערב שבת, אבל לא לקו עד מוצאי שבת וכו'. ול"ו שעות שימשה אותה האורה, שנים עשר של ערב שבת, וי"ב של לילי שבת, וי"ב של שבת ע"ש. אם כן אותה שבת היתה שבת גדולה, שבת שכולה אורה, וכמו כן שבת זו במצרים היתה כעין אותה שבת, שבת שכולה אורה, ועל כן נקראת בשם שבת הגדול.

והנה דעת הרמב"ן (שמות י-ד), וכמו שביאר ברבינו בחיי שם, כי שלש המכות של ארבה חשך מכת בכורות היו בניסן, ואם כן מכת ארבה היתה מראש חודש עד ז' ניסן, ושוב באה מכת חשך מיום ח' ניסן עד יום י"ד ע"ש. ואם כן בעשור לחודש שהיו עסוקים ישראל בקרבנם, היה אז אור הגנוז במושבותם.

ומצינו באהרן הכהן בהדלקת המנורה כתיב, ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה נרותיה (במדבר

הגליון הזה נתנדב על ידי

מוה"ר ר' שמואל פראמאויטש הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למול טוב	מוה"ר ר' ישראל לעפקאויטש הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למול טוב	מוה"ר ר' אהרן ברא"ח קליין הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בתו למול טוב
מוה"ר ר' יואל ליכטענשטיין הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהכנס בנו לעול התורה והמצות	מוה"ר ר' בערל דייטש הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהכנס בנו לעול התורה והמצות	מוה"ר ר' שמואל זלמן גרינוואלד הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למול טוב